

แนะนำหนังสือ Book Review article

ผู้เขียนแนะนำหนังสือ : ดร.เบญจวรรณ ทิมสุวรรณ

นักวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี ชำนาญการชำนาญการ กระทรวงสาธารณสุข

ชื่อหนังสือ การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง (Transformative Learning - TL)

ผู้แต่ง ศาสตราจารย์ นายแพทย์วิจารณ์ พานิช

จำนวนหน้า 266 หน้า

หนังสือเล่มนี้เป็นบันทึกการเรียนรู้ที่ผู้เขียนตีความจากหนังสือ Transformative Learning in Practice : Insight from Community, Workplace, Higher Education ที่เขียนโดย Jack Mezirow, Edward W. Taylor and Association ตีพิมพ์เมื่อ ค.ศ. 2009 มีทั้งหมด 25 ตอน

การสอนให้เกิด Transformative Learning คือการอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทั้งตัวผู้เรียน ต้องเปลี่ยนแปลงทั้งโลกทัศน์ (Affective Attributes) ความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Attributes) และพฤติกรรม (Psychomotor Attributes) คือเปลี่ยนครบถ้วนทุกด้าน หรือเปลี่ยนแปลงทั้งตัว (Holistic Change) ปัจจัยหลักของการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง ในช่วงแรกมี 3 ประการ คือ ประสบการณ์ของปัจเจกบุคคล การสะท้อนคิดอย่างจริงจัง สนุกตรียสนทนา ต่อมาจึงเกิดความเข้าใจในปัจจัยอื่นอีก 3 ปัจจัย คือ มุมมอง/วิธีการที่ครบถ้วน ให้ความสำคัญต่อบริบท และความสำคัญที่อยู่บนฐานของความจริงใจ ปัจจัยทั้ง 6 คือเครื่องมือการจัดการความรู้ ทฤษฎี TL จำแนกเป็น 2 แนว คือแนวเน้นปัจเจกบุคคล และแนวเน้นสังคม TL จะเกิดได้ต้องส่งเสริมการสะท้อนคิดอย่างจริงจัง การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงภายในได้อย่างแท้จริง ครูและผู้เรียนต้องมีทักษะการพูดคุยแบบสนุกตรียสนทนา ผู้เขียนได้กล่าวถึง ทฤษฎีว่าด้วยการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง โดยได้สรุปกลไกการเรียนรู้ไว้ 4 แนวทาง คือ 1) โดยทบทวนความรู้เดิม 2) โดยเรียนรู้ความหมายใหม่ 3) เปลี่ยนแปลงความหมายเดิม 4) เปลี่ยนแปลงกรอบของการให้ความหมาย และได้กล่าวถึงการสร้างความจริงต่างแนวและการเรียนการสอนแบบสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน

ผู้เขียนได้กล่าวถึง E-learning กับ Transformative Learning เน้นการออกแบบการเรียนรู้ โดยจงใจที่จะสร้างอารมณ์ในกลุ่มผู้เรียน ยุทธศาสตร์การประยุกต์รูปแบบการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง ผ่านการเรียนรู้ Online Transformative Learning เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำ และได้กล่าวถึง Mentoring หลักการทำหน้าที่ที่เสี่ยง การเรียนรู้ผ่านมิติทางวัฒนธรรม การเรียนโดยการสานเสวนา รวมทั้งได้ ยกตัวอย่าง การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงในวิชา Palliative Care (การบริหารแบบประคับประคอง) Critical reflection ในสังคมทุนนิยม โดยกล่าวถึงการสร้างโมเดลเพื่อสอน Critical reflection ด้วย

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้เขียนเล่าเรื่องต่าง ๆ อีกหลากหลาย ได้แก่ เรื่องเล่าเร้าพลังในภาคปฏิบัติ ในที่ทำงาน โค้ชให้เปลี่ยนมุมมอง พลังของการเรียนโดยการปฏิบัติ TL ในการศึกษาพื้นฐานในผู้ใหญ่ จากช่างสู่อาชีพรู การศึกษาเพื่อความยั่งยืน เรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงผู้หญิงในโบลิเวีย การพัฒนาสตรี ในชุมชนฮาเล็มตะวันออก กะเทาะเปลือกไข่ โรงเรียนเกษตรกร เรียนโดยตั้งคำถามและหาคำตอบร่วมกัน ละลายความคิดเหยียดเชื้อชาติ ย้อนอดีตสู่นาคต AAR เป็นตอนสุดท้ายของเรื่องที่คุณเขียนในฐานะที่ท่านเป็นผู้มีประสบการณ์สูงในเรื่องการจัดการความรู้ ในบทนี้ เป็นการ ARR (After Action Review) ที่ผู้เขียนสะท้อนคิดตัวเองเกี่ยวกับการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง ที่ผู้เขียนกล่าวว่า เป็นการเปลี่ยนทั้งเนื้อ ทั้งตัว เปลี่ยนความคิดความเชื่อ ความมุ่งมั่น ที่เรียกว่า Transformative Learning (TL) และได้สรุป ว่าการเข้าถึง TL ไม่ใช่เรื่องยาก สามารถเข้าถึงได้โดยใช้วิธี สามขั้นตอน คือ 1) ตั้งเป้าหมายว่าจะเรียนรู้ อะไร 2) ลงมือปฏิบัติกิจกรรมหรืองานเพื่อบรรลุเป้าหมายของกิจกรรม งาน และเรียนรู้ตามเป้าหมาย จะดีกว่าหากปฏิบัติเป็นทีม 3) นำประสบการณ์การปฏิบัติกิจกรรม/งานมาไตร่ตรองสะท้อนคิด (ร่วมกัน) ตอบคำถาม เพื่อนำสู่เป้าหมายการเรียนรู้ที่ต้องการ (Reflection)

หากท่านสนใจสามารถหาอ่านได้ในห้องสมุดหรือจะซื้อไว้อ่านส่วนตัวก็ดีค่ะ มีสาระดี ๆ ที่จะช่วยเรานำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง